

Надійшла до редакції 04.01.2003 р.

В.С. Позій

Характерні особливості татуювання у засуджених осіб

Татуювання є однією з “особливих” прикмет на тілі людини. Нерідко завдяки йому вдається ідентифікувати особу потерпілого або злочинця. З цього погляду особливий інтерес викликають татуювання, виконані в місцях позбавлення волі, де вони завжди користувалися великим попитом у кримінальному середовищі, будучи його невід’ємною частиною.

Україна в даний час переживає у всіх галузях життя перехідний період. Чи знайшло це відображення в тематиці татуювань? Чи користуються татуювання, як і раніше, попитом? У якому віці їх роблять? Чи відбиваються професійні навички і звички в татуюваннях? Відповіді на ці і багато інших питань становлять інтерес для працівників правоохоронних органів.

Дане дослідження було проведено на базі Сімферопольської виправної колонії суворого режиму №102. У ній відбувають покарання особи, раніше засуджені. В анкетуванні брали участь ті, хто дав на це згоду. За результатами анкетування встановлено, що середній вік опитаних склав 34 роки; кількість судимостей – від 2 до 5; сумарні терміни позбавлення волі – від 6 до 26 років. Відзначено, що не всі мали татуювання. Серед них був присутній засуджений, визнаний “майстром” нанесення татуювань.

У результаті відзначене наступне. Перші татуювання засуджені зробили у віці до 25 років, в основному при першій судимості. Переважна більшість з них вважає, що наколки роблять “з дурості”, “по недолітку”, “по мавпочці”, тому що це своєрідний культ, якому піддані молоді, які вважають, що малюнки на тілі допомагають заробити авторитет. З віком (після 30 років) таке ставлення до татуювань змінюється. Більшість з них вважає, що авторитет заробляється не татуюваннями, а головою, своєю поведінкою, ставленням до інших засуджених, адміністрації, умінням виконувати свої обіцянки. Характерний той факт, що особи, які не мають татуювань, переконані – “нормальним” людям їх робити не слід, щоб “не виділятися” і не привертати увагу працівників правоохоронних органів.

Так, у спеціальній літературі відзначається, що близько 10% осіб, засуджених на великі терміни позбавлення волі, не мають “наколки” [1]. Невипадково, що після 30 років у багатьох колишніх засуджених на волі виникає бажання сховати наявні татуювання. Для цього вдаються до наступних способів: надягають сорочки з довгими рукавами, заклеюють малюнки

лейкопластиром, при спілкуванні ховають руки в кишенях, виводять різними способами, бо вважають, що татуювання – це другий паспорт засудженого.

Відомо, що раніше деякі татуювання, наприклад, погони, еполети, пов'язка зі свастикою означали непокору адміністрації. Ці символи використовувалися здебільшого до 90-х рр. У даний час, як відзначили опитані, це стає нехарактерно. Великим попитом стали користуватися зображення істот східної (змії, дракони, крокодили, удави й ін.) і містичної (диявол, череп, п'ятьма) тематик.

Часто на тіло наносяться копії картин відомих художників. Особливо популярна “Сикстинська Мадонна” Рафаеля. Малюнки виконуються на грудях, спині, стегнах, плечах. Ретельно проробляються дрібні деталі. Час виконання різних татуювань займає від декількох хвилин до декількох тижнів. Останнім часом стали зустрічатися і кольорові варіанти. Ймовірно, не випадково засуджені відзначають, що “татуювання з душею робляться тільки в зоні” [1], бо їхнє виконання створює особливий піднесений настрій.

Як і раніше зустрічаються “наколки”, що відбивають професійну діяльність або нахили власника малюнків. Наприклад, “карти” – запеклий картяр; “два коті” чи “кіт із ключами в будинку” – квартирний злодій, “домушний”; “вітрийник” – злодій-гастролер; “череп і колода карт” – розгульне життя; “смерть зі шприцом” – наркоман; “павук у павутинні” – любитель узяти чуже; “долар з павуком” – любитель валюти і т.ін.

Усе частіше в останні роки при виконанні татуювань присутня релігійна тематика. Наприклад, зображення Божої Матері символізує любов до матері. З татуювань радянського періоду дотепер наносяться зображення Леніна, Сталіна. Як і раніше поширені зображення каблучок на пальцях. Відзначені також татуювання, що наносяться так званим “скривдженням”. Вони являють собою крапки під нижньою губою (чи біля рота), на носі, на віках очей.

У жінок татуювання зустрічаються значно рідше. Тематика малюнків переважно не пов'язана з причиною відбування покарання. Частіше це пелюстки, троянди, абрєвіатури, що відбивають ставлення до життя, рідних, оточення.

Особливий інтерес виявляло питання: чи існує різниця у відношенні до татуювань в осіб різної релігійної приналежності, наприклад, у мусульман і християн? Більшість опитаних осіб відзначили, що “у в'язниці немає національності”, різниці у відношенні до “наколків” не помічали, татуювання роблять усі, хто хоче. Деякі відзначили лише різницю в тематиці зображень, що наносять на тіло особи різних віросповідань.

Таким чином, аналіз отриманих даних свідчить про зміну тематики татуювань у бік переваги релігійної, східної і містичної тематик, що співпадає з дослідженнями, проведеними співробітниками кафедри психіатрії ФПО Кримського державного медичного університету ім. С.І. Георгієвського [1]. Менше з'являється татуювань, що відбивають негативне ставлен-

ня до адміністрації. Багато символів радянського періоду втратили своє первісне значення і затребуваність. Не існує значної різниці в нанесенні татуювань в осіб християнського і мусульманського віросповідання. Татуювання стали носити більше декоративний характер, що прямо не відбивають кримінального минулого особи.

Список літератури: 1. Убейкин А.А., Андрейченко В.А., Волкодав В.В., Цююков В.С. Некоторые изменения в тематике татуировок у лиц, отбывающих наказания в местах лишения свободы // Таврический журнал психиатрии. Симферополь, Вып.4. № 3 (14). 2000.

Надійшла до редколегії 25.08.2002 р.

В.В. Лысенко

Незаконное возмещение налога на добавленную стоимость: криминалистическая характеристика преступной деятельности

Налоговой системе Украины характерны отдельные особенности в определении видов налогов и порядка их уплаты. Одной из таких особенностей есть наличие в системе налогообложения налога на добавленную стоимость. В последнее время этому виду налога уделяется значительное внимание как налогоплательщиками, так и контролирующими их органами. Такое внимание к налогу на добавленную стоимость вызвано сложностью правоотношений, урегулированных Законом Украины "О налоге на добавленную стоимость" (далее – Закон) и постоянными его изменениями. Справочно можно отметить, что с момента принятия Закона в 1997 г. в него вносились изменения 78 нормативными актами. Было много предложений об исключении налога на добавленную стоимость из системы налогообложения, а также замену его налогом с оборота в размере 1%.

Несовершенство налогового законодательства, в том числе в сфере уплаты налога на добавленную стоимость, предоставляет возможность некоторым субъектам предпринимательства получать прибыль преступным путем. Используемые сложные финансовые схемы постоянно изменяются, что затрудняет их выявление. Одним из основных звеньев, которое используется в преступном механизме уклонения от уплаты налога на добавленную стоимость, есть фиктивные субъекты предпринимательской деятельности. Они позволяют получить незаконное возмещение налога на добавленную стоимость по экспортным операциям, а также завести налоговый кредит по этому виду налога.

Финансовые схемы использования фиктивных предприятий для незаконного возмещения из бюджета НДС наиболее широкое распространение получили с 1997 г. Это было связано с содержанием законодательства, позволяющего субъектам предпринимательства экспортировать продук-